

*Pisanje
seminarske
interpretacije*

Na naslovnici: Marc Chagall,
»Kralj pa je imel rad znanost in geometrijo ...«
(Štiri zgodbe iz Tisoč in ene noči);
barvna litografija (1948), 37,8 × 28,3 cm,
© Bukowskis, Stockholm, 2010.

Pisanje seminarske interpretacije

Priporočljiva dodatna literatura:

- *Handbook for Classical Research* Davida M. Schapsa (New York: Routledge, 2011);
- priročnik *The Craft of Research* iz serije »Chicago Guides to Writing, Editing, and Publishing«, ki so ga napisali Wayne C. Booth, Gregory G. Golomb in Joseph M. Williams (Chicago: University of Chicago Press, 2008);
- *Spisovnik primerjalnega jezikoslovca: Navodila za izdelavo seminarskih, diplomskih in magistrskih del* Simone Klemenčič (Ljubljana: Filozofska fakulteta, 2012).

Računalniška bibliografska orodja:

- www.myendnoteweb.com (za študente UL je dostop prost; za pisanje v slovenščini v meniju Format/Bibliography/Select Favorites izberete slog *Keria – studia Latina et Graeca*);
- www.zotero.org.

STRUKTURA

Seminarska interpretacija ima naslednje dele:

1. *Naslovna stran.* — Ta stran ni paginirana. Na njej so vaše ime in priimek; smer in letnik študija; naslov in podnaslov interpretacije, ločena z dvopičjem; oznaka »Seminarska interpretacija«; mentorjevo ime, priimek in naziv; ter kraj in leto nastanka.
2. *Kazalo.*
3. *Tekst in kritični aparat.* — Osnova je ena od uveljavljenih novejših kritičnih izdaj. Tekst v celoti povzamete po tej izdaji, kritični aparat pa skrajšate tako, da navaja tekstne variante samo k tistim mestom, kjer je od rekonstrukcije odvisno razumevanje besedila, ne pa denimo očitnih prepisovalskih napak. Dodajte spisek rokopisnih virov (*sigla codicum*), vendar samo tistih, ki se navajajo v aparatu.
4. *Prevod.* — V celoti sledi besedilu izbrane kritične izdaje.
5. *Komentar.* — Pojasnjuje najpomembnejše tekstnokritične dileme; jezikovne, metrične in slogovne posebnosti (na primer rabo stilističnih figur); zgodovinske in druge realije. — Komentar nujno posega tudi v interpretacijo; odločite se, v kolikšni meri se je interpretaciji smiselno posvetiti že tu in kaj prihraniti za zadnje poglavje.
6. *Interpretacija.* — Posebna pozornost velja vzporednicam s starejšimi grškimi in latinskimi besedili ter navezavam nanja. — Če se v komentarju ali interpretaciji sklicujete na antične avtorje, obvezno navedite mesto, npr. Horacij, *Sat.* I.2.2. — Več o citiranju klasičnih in patrističnih virov je v posebnem poglavju teh priporočil.

7. *Literatura*. — Vsa v besedilu in opombah citirana dela navedite tudi na koncu besedila, praviloma posebej *izdaje in komentarje* antičnih avtorjev ter *sekundarno literaturo*. Pri tem uporabite slog Chicago 16A, prilagojen za slovenščino, kot je opisan v nadaljevanju teh navodil. Če se odločite za katerega od drugih slogov citiranja (MLA, APA itd.), se je treba njegovih pravil strogo držati. — Revije lahko citirate okrajšano po *Année philologique*, seznam okrajšav je dodan vsaki številki omenjene bibliografije.¹ — Ne navajajte slovarjev in priročnikov, s katerimi ste si pomagali pri prevajanju ali iz njih črpali splošno veljavna dejstva (Bradačev ali Doklerjev slovar, leksikon mitologije), temveč izključno literaturo, na katero ste se v obliki citata sklicevali v besedilu.

¹ Dostopen tudi na www.annee-philologique.com/files/sigles_fr.pdf.

OBLIKOVANJE BESEDILA

PISAVA IN OBLIKA STRANI

Besedilo naj bo v formatu MS Word, v pisavi velikosti 12, opombe v pisavi velikosti 10, oboje levo poravnano. Odstavki naj bodo zaradi preglednosti ločeni z vrstico presledka, brez zamikanja v prvi vrstici. Če se želimo potruditi z bralcu prijetnejšo podobo besedila, uporabimo velikost pisave 11, za opombe 10, ter po pet centimetrov roba levo, desno, spodaj in zgoraj.² Standardni razmik med vrsticami je 1,5, brez dodatnega razmika pred odstavkom ali za njim. V opombah in od besedila ločenih citatih je razmik 1,15.

Grški citati naj bodo v fontu, ki temelji na sistemu Unicode. Najenostavnejši način vtipkavanja grških besedil je z nastavitvijo dodatne grške tipkovnice (*Polytonic*). Obstaja več programskih rešitev, ki omogočajo tudi uporabo posebnih znakov, npr. program Ralpa Hancocka, *Antioch Classical Languages Utility*.

NAREKOVAJI IN UMEŠČANJE CITATOV V BESEDILO

Pri dobesednem navajanju se uporabljajo »dvojni srednji« narekovaji. — Če gre za navajanje znotraj navedka, se rabijo 'enojni zgornji' narekovaji.

EMA ga je zaničljivo vprašala: »Kakšna 'obljuba'?«

2 Ideal berljivosti je vrstica, v kateri je 66 znakov s presledki. Nihče se ne bo posebej pritoževal, če jih bo nekaj manj ali več, Robert Bringhurst v *Elementih tipografskega sloga* omenja interval znosnosti 45–75. Če bo v vrstici več kot 75 znakov, bo bralca popadla slaba volja, čeprav sploh ne bo vedel, zakaj.

Z narekovaji so opremljeni krajši citati, vključeni v besedilo. Daljši citati — okvirna meja je sto besed — so brez narekovajev ter zgoraj in spodaj ločeni od ostalega besedila z vrstico presledka, na levi pa je dodaten odmik od roba.³

Citati v tujem jeziku morajo biti opremljeni s prevodom. Številka opombe pod črto se v besedilu piše stično;⁹ če je za besedo stično ločilo (pika,⁹ vejica, dvopičje, zaklepaj, lahko tudi v kombinacijah itd.),⁹ se opomba piše za ločilom in ne pred njim.⁹

UPORABA KURZIVE

Brez kurzive so navedki v tujem jeziku, tudi v grščini in latinščini, ki so označeni drugače, torej so opremljeni z narekovaji ali postavljeni ločeno od besedila.

V kurzivi so posamezne besede ali krajše fraze v tujem jeziku; če jim sledi prevod, je v oklepaju ali narekovajih in brez kurzive.

Namesto besede *pécher* (grešiti) je pomotoma uporabila *pêcher* (ribariti).

V kurzivi navajamo tudi naslove knjig in revij.⁴

³ V Wordu to dosežemo z ukazom »povečaj zamik« (ikona).

⁴ Uveljavljena izjema so naslovi svetih spisov ali njihovih delov, pri katerih kurzive ne uporabljamo: Sveto pismo, Koran, Mišna, Apostolska dela itd.

NAVAJANJE VIROV IN LITERATURE

Smisel citiranja ni v tem, da bi s kopičenjem referenc ustvarili vtis znanstvenosti, temveč v tem, da se splošno veljavna dejstva ločijo od subjektivnih sodb modernih avtorjev, avtorjeve subjektivne sodbe pa od sodb drugih avtorjev. Izogibajte se nekritičnemu prevzemanju mnenj in sodb, razen če se z njimi strinjate in jih dokumentirate v obliki citata.

Uveljavljena dejstva ne potrebujejo posebnih referenc (primer je letnica bitke pri Termopilah). Po drugi strani pa je podatke in domneve, ki temeljijo na majhnem številu virov (denimo leto Katulovega rojstva), treba dokumentirati, vendar ne z navajanjem priročniške in druge sekundarne literature, temveč z navedbo antične reference (letnico Katulovega rojstva tako navaja samo sveti Hieronim — in celo njegova navedba je sporna). Če denimo pojasnujete namig na kakšno manj znano verzijo mita, referenca ni Joel Schmidt, *Slovarček mitologije*, temveč antični viri, pri katerih so posamezne različice mita izpričane (Homer, Evripid, Higini in drugi).

Če se zdi potrebno, lahko bralca s citatom napotimo k nahajališču uporabnih podatkov, ki so za obravnavano temo pomembni, vendar jih ne želimo ponavljati (denimo temeljna monografija o Apolonu; dobro priročniško geslo o kakšni manj znani zgodovinski osebi).

Spodnja pravila za citiranje literature se opirajo na *Chicago Manual of Style* (CMOS), enega najbolj razširjenih redakcijskih priročnikov. Značilnost tega sloga je navajanje naslova fizične bibliografske enote, torej knjige oziroma revije, v *kurzivi*, medtem ko so naslovi sestavnih delov, torej poglavij ali člankov v knjigi, reviji ali zborniku, »v narekovajih«.

V humanistiki se pogosto ravnamo po sistemu citiranja »v opombah in bibliografiji«. Ta sistem temelji na navajanju avtorja in (po potrebi skrajšanega) naslova v opombah. Na koncu besedila je seznam navedenih del z vsemi bibliografskimi podatki; v opombah zato zadostuje priimek in (po potrebi skrajšani) naslov dela ter stran, na katero se opomba sklicuje.

SKRAJŠANO NAVAJANJE V OPOMBAH

V opombah skrajšujemo naslove, ki imajo več kot pet besed ter se navajajo večkrat; ko se v opombi pojavi prvič, naslov navedemo v celoti. V skrajšanem naslovu ohranimo začetne ali ključne besede izvirnega naslova. Navajamo ga bodisi v kurzivi bodisi v narekovajih, prav kot neskrajšani naslov.

Kastelic, *Umreti ni mogla stara Sibila*, 27.

Škiljan, »Antika pred izginotjem«, 167.

Simoniti, »Über die *Responsio*«, 53.⁵

Na naslednjih straneh so osnovna navodila za sestavljanje končne bibliografije. Pomoč pri kompleksnejših bibliografskih enotah je na voljo omenjenem priročniku,⁶ dostopnem tudi na spletu.⁷

5 Če je skrajšani citat vrinjen v stavek, ga zaključimo z vejico, npr. Simoniti, »Über die *Responsio*,« 55, omenja tudi ...

6 University of Chicago Press, *The Chicago Manual of Style*, 16. izd. (Chicago: University of Chicago Press, 2010).

7 V slovenščini je natančen pregled pripravil klasični filolog in teolog Robert Petkovšek, www.teof.uni-lj.si/uploads/File/BV/citiranje.doc.

NAVAJANJE V KONČNI BIBLIOGRAFIJI

KNJIGA

· *en avtor*

Kastelic, Jože. *Umreti ni mogla stara Sibila: Prešeren in antika*. Ljubljana: Modrijan, 2000.

· *dva avtorja ali več*

Južnič, Rudolf, in Silvo Kopriva. *Latinska slovnica*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1952.

Priimek je pred imenom samo pri prvem avtorju v končni bibliografiji, pri ostalih za to ni potrebe. — Če so avtorji več kot trije, za prvim v opombi stoji kratica et al.; v končni bibliografiji so navedeni vsi.

Osebno ime avtorja načeloma zapisujemo v obliki, v kakršni je natisnjeno na naslovnici. Lahko se odločimo tudi za dosledno zapisovanje osebnih imen z inicialko.

· *urednik, prevajalec, sestavljalec namesto avtorja*

Kokole, Metoda, Barbara Murovec, Marjeta Šašel Kos in Michael Talbot, ur. *Mediterranean Myths from Classical Antiquity to the Eighteenth Century*. Ljubljana: ZRC, 2006.

· urednik, prevajalec, sestavljalec poleg avtorja

Finley, Moses I. *Antična in moderna demokracija*. Prevod Borut Cajnko. Ljubljana: Krtina, 1999.

· knjiga v zbirki

Gantar, Kajetan. *Antična poetika*. Literarni leksikon 26. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1985.

· poglavje ali podoben (naslovljen) del knjige

Škiljan, Dubravko. »Antika pred izginotjem«. V: *Antika za tretje tisočletje*, ur. Maja Sunčič in Brane Senegačnik, 165–70. Ljubljana: ZRC, 2004.

ČLANEK V REVII

Simoniti, Primož. »Über die *Responsio contra Apologiam Melanchthonis*, ein wiedergefundenes Werk des Augustiner-Eremiten Bartholomaeus Arnoldi von Usingen«. *Augustiniana* 25 (1975): 48–57.

Če znotraj letnika navajamo tudi številko (obvezno pri revijah, kjer se številčenje strani v vsakem zvezku začne znova), stoji ta med letnikom in letnico:

Vrečko, Janez. »Problem krivde pri Ojdipu in Josefu K.« *Keria* 4, št. 1 (2002): 27–54.

NAVAJANJE V OPOMBAH BREZ KONČNE BIBLIOGRAFIJE

Pri besedilih, ki imajo majhno število referenc, končna bibliografija ni potrebna. Citiramo sproti v opombah. Ko delo citiramo prvič, navedemo vse bibliografske podatke; če se pojavi še enkrat, ga navedemo v skrajšani obliki (kot je opisano zgoraj). Prvi citat ima podobno vlogo kot enota v končni bibliografiji, vendar je del besedila, zato ima nekoliko drugačno obliko.

Deli bibliografske enote *niso prekinjeni s piko*, temveč z vejico, da jih lahko vključimo v stavek; *ime stoji pred priimkom*, saj v opombi ni potrebe po abecednem urejanju; vsi podatki razen avtorja in naslova so *v oklepaju*. Misel je torej mogoče nadaljevati, saj v tako oblikovanem citatu ni ločil, ki bi jo prekinila.

... tako tudi Jože Kastelic, *Umreti ni mogla stara Sibila: Prešeren in antika* (Ljubljana: Modrijan, 2000), 27, ki navaja ...

... z drugačnimi argumenti Primož Simoniti, »Über die *Responsio contra Apologiam Melancthonis*, ein wiedergefundenes Werk des Augustiner-Eremiten Bartholomaeus Arnoldi von Usingen«, *Augustiniana* 25 (1975): 167, ki omenja ...

... prim. tudi Dubravko Škiljan, »Antika pred izginotjem«, v: *Antika za tretje tisočletje*, ur. Maja Sunčič in Brane Senegačnik (Ljubljana: ZRC, 2004), 53.

NAVAJANJE KLASIČNIH IN PATRISTIČNIH BESEDIL

Klasične in patristične avtorje je mogoče navajati med besedilom ali v opombah. Številke knjig, odstavkov, vrstic in podobne se vedno zapisujejo z arabskimi števki, ločenimi s pikami brez presledka. Pri zelo redkih avtorjih je v rabi drugačen sistem (črke).

Avguštin, *Izpovedi* 8.12
Ovidij, *Umetnost ljubezni* 1.59
Aristotel, *Metafizika* 3.2.996b5–8
Platon, *Država* 360e–361b

Imena klasičnih in patrističnih avtorjev in naslove del v glavnem besedilu praviloma navajamo v neokrajšani poslovenjeni obliki. Naslove del lahko navajamo tudi v latinski obliki, če je ta bolj prepoznavna:

Atanazij, *Vita Antonii* 3.1
Ovidij, *Amores* 2.2.14

Za naslovom teh besedil ni vejice. Če gre za avtorja enega samega dela, lahko naslov (in obenem tudi vejico pred njim) izpustimo.

Tukidid 6.8.2
Livij 8.3

Manj pomembne navedbe mest, zlasti v opombah (spisek paralelnih mest ipd.), imajo lahko okrajšano obliko. Za grške pisce pride v poštev seznam okrajšav v Liddell-Scott-Jonesovem slovarju (xvi–xlv), za latinske seznam v *Oxford Latin Dictionary* (ix–xx). Okrajšavam se je smiselno izogniti, ko gre za izpuščanje manj kot treh črk in ko bi lahko prišlo do dvoumnosti (Hiponaks/Hiparh, Aristotel/Aristofan).

Thuc. 2.40.2–3
Pindar, *Isthm.* 7.43–45

Kadar gre za sklicevanje na točno določeno izdajo, jo v končni bibliografiji navedete pod imenom urednika oziroma izdajatelja:

Facer, G. S., izd. *Erasmus and his Times: A Selection from the Letters of Erasmus and his Circle*. London: Bell & Hyman, 1951. Reprint Bristol: Bristol Classical Press, 1988.

Kroymann, Emil, izd. *Quinti Septimi Florentis Tertulliani opera*. Turnhout: Brepols, 1954.

Morton Braund, Susanna, izd. *Juvenal and Persius*. Loeb Classical Library 91. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2004.

Shackleton Bailey, D. R., izd. *Q. Horati Flacci opera*. Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana. Stuttgart: B. G. Teubner, 1985.

V zadregi s slovenjenjem grških in latinskih imen se lahko obrnete na priročnik Bronislave Avbelj, *Antična imena po slovensko* (Ljubljana: Modrijan, 1997).

ZAPISKI

(Sem si zabeležite vprašanja, ki se vam bodo porajala ob delu; kolegi vam bodo hvaležni, če jih boste pri uri naslednji teden zastavili tudi v predavalnici.)